

ÅRSRAPPORT

2010

INNHOOLD

Organisering.....	3
Formål og mandat	3
Sammensetning.....	4
Bioteknologinemnda	4
Sekretariatet	5
Økonomi og administrasjon	6
Hovedprioriteringer for nemndas arbeid 2010.....	6
Måloppnåelse	7
Skape debatt og drøfte etiske og samfunnsmessige spørsmål knyttet til gen- og bioteknologisk virksomhet	7
Åpne møter	7
Media og foredragsvirksomhet	7
Informasjonskilde for fagmiljøer og allmennheten	8
Nettsiden bion.no.....	8
Tidsskriftet GENialt	8
Video fra møter.....	8
Temaark.....	8
Informasjonsmateriell om preimplantasjonsdiagnostikk (PGD)	8
Utsending av publikasjoner	8
Rådgivende organ for forvaltningen	9
Tiltak mot definerte risikoer med hensyn til måloppnåelse	10

Ansvarlig: Direktør Sissel Rogne og
kontorsjef Unni Taiet Selmer
Utgitt: 23.02.2011
Grafisk produksjon:
Bioteknologinemnda

Kun tilgjengelig elektronisk på
www.bion.no

Postadresse:
Postboks 522 Sentrum, 0105 OSLO
Besøksadresse:
Rosenkrantz' gate 11, Oslo
Internett: www.bion.no
E-post: bion@bion.no

Bioteknologinemnda er et frittstående, regjeringsoppnevnt organ og ble første gang oppnevnt i 1991. Nemnda er hjemlet i lov om humanmedisinsk bruk av bioteknologi m.m. og lov om fremstilling og bruk av genmodifiserte organismer. Foruten å være rådgivende i saker som angår bruk av bio- og genteknologi i relasjon til mennesker, dyr, planter og mikroorganismer, skal nemnda bidra til opplysning og debatt.

I sine vurderinger skal nemnda spesielt vektlegge de etiske og samfunnsmessige konsekvensene ved bruk av moderne bioteknologi.

Bioteknologinemnda har 21 medlemmer og observatører fra sju departementer. Bioteknologinemndas sekretariat er lokalisert i Oslo sentrum.

Bioteknologinemnda hadde et budsjett på 8,1 millioner kroner for 2010.

Organisering

Bioteknologinemnda er et frittstående, rådgivende organ der medlemmene og nemndsleder oppnevnes av Regjeringen. Bioteknologinemnda er hjemlet i Lov om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer m.m. (genteknologiloven) og i Lov om humanmedisinsk bruk av bioteknologi m.m. (bioteknologiloven). Nemnda fastsetter selv hvilke temaer den vil jobbe med.

Bioteknologinemnda består av 21 medlemmer. Tretten av medlemmene er personlig oppnevnt, og åtte er oppnevnt etter forslag fra organisasjoner. På nemndsmøtene stiller også observatører fra sju departementer.

Bioteknologinemnda er organisert som en egen statsetat, som i administrative spørsmål er underlagt Helse- og omsorgsdepartementet. Sekretariatet styres av nemndas prioriteringer.

FAKTA

Formål og mandat

Bioteknologinemndas overordnede formål er i henhold til St.meld. nr. 25 (1992–93) *Om mennesker og bioteknologi* å drøfte etiske og samfunnsmessige spørsmål i tilknytning til bioteknologisk virksomhet, samt informasjons- og debattskapende aktiviteter. Formålet er nærmere spesifisert i nemndas mandat, sist revidert 30. august 2000:

- Bioteknologinemnda er et rådgivende og frittstående organ for forvaltningen som særlig skal vurdere og drøfte prinsipielle eller generelle spørsmål knyttet til bioteknologi og genteknologi, herunder samfunnsmessige og etiske spørsmål.
- Bioteknologinemnda skal legge stor vekt på informasjons- og debattskapende aktiviteter ved å bidra til informasjon til publikum og bidra til kommunikasjon mellom offentlige myndigheter, fagfolk og interesseorganisasjoner.
- Bioteknologinemnda skal på begjæring eller av eget tiltak gi uttalelser i saker etter Lov om medisinsk bruk av bioteknologi m.m. og Lov om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer m.m., herunder forslag til endring i lov, forskrifter m.m. som har betydning for bioteknologi.
- Bioteknologinemnda skal gi uttalelser til norske myndigheter som angår Norges holdning til spørsmål vedrørende bioteknologi i internasjonale organer.
- Bioteknologinemnda skal belyse spørsmål som er særlig viktig i et Nord/Sør-perspektiv.
- Nemndas uttalelser er offentlige med mindre annet følger av lovbestemt taushetsplikt.

Sammensetning

Bioteknologinemnda

Medlemmene i nemnda er oppnevnt for en periode på fire år fra 1. august 2008 og har i løpet av 2010 hatt følgende sammensetning:

Personlig oppnevnte medlemmer:

- Lars Ødegård (leder)
Generalsekretær, Norges Handikapforbund
- Kristin Eiklid
Seksjonsleder, Oslo universitetssykehus, Ullevål
- Torunn Fiskerstrand (permisjon fra 19. 10.09 til 01.03.10)
Overlege, Senter for medisinsk genetik og molekylærmedisin, Haukeland universitetssykehus
- Njål Høstmælingen
Førsteamanuensis, Norsk senter for menneskerettigheter, Universitetet i Oslo til sommeren 2010, deretter direktør, International Law and Policy Institute
- Sara Kahsay
Jordmor, Oslo universitetssykehus, Ullevål
- Bjørn Myskja
(vikar for Fiskerstrand fra 19. 10.09 til 01.03.10)
Førsteamanuensis, Filosofisk institutt, NTNU
- Ingvild Riisberg
Dr. scient, Patentstyret våren 2010,
Klima- og forurensningsdirektoratet fra høsten 2010
- Torleiv Ole Rognum
Professor, Rettsmedisinsk institutt,
Universitetet i Oslo
- Anne Synnøve Røsvik
Lektor og instituttleder, Høgskolen i Ålesund
- Berge Solberg
Professor, Institutt for samfunnsmedisin, NTNU
- Arne Sunde
Professor, St. Olavs Hospital
- Even Søfteland
Daglig leder, SalmoBreed AS til sommeren 2010,
deretter administrerende direktør, CapMare
- Terje Traavik
Professor, Universitetet i Tromsø og forskningssjef,
GenØk – Senter for biosikkerhet
- Odd Vangen
Professor, Institutt for husdyr- og akvakulturvitenskap,
Universitetet for miljø- og biovitenskap

Medlemmer oppnevnt etter forslag fra organisasjoner:

- Liv Arum (nestleder)
Generalsekretær, Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon
- Thor Amlie
Daglig leder, Norsk Biotekforum en bransjeforening i Norsk Industri, representerer Næringslivets Hovedorganisasjon
- Unni Berge (permisjon fra sommeren 2010 til november 2011)
Nestleder, Miljøstiftelsen Zero, representerer Norges Naturvernforbund
Marte Rostvåg Ulltveit-Moe, leder, Naturvernforbund
Kristiansand, møter som vikar
- Nina Tangnæs Grønvold
Seniorrådgiver, Landsorganisasjonen
- Knut A. Hjelt
Avdelingsleder, Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening (FHL), representerer FHL Havbruk og Norges Fiskarlag
- Christin Krokene (permisjon fra sommeren 2010)
Seniorrådgiver, Norges forskningsråd
Seniorrådgiver Sonja Prehn, vikar fra høsten 2010
- Bell Batta Torheim
Seniorrådgiver, Utviklingsfondet
- Toril Wikesland
Organisasjonssjef Akershus Bondelag, Representant fra Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag

Observatører

Følgende departementer har observatører: Arbeidsdepartementet, Miljøverndepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Kunnskapsdepartementet. Observatørene stiller etter eget ønske, og oppmøtet varierer.

Sekretariatet

Sekretariatet har i 2010 bestått av:

- Direktør Sissel Rogne
- Seniorrådgiver Grethe S. Foss
- Seniorrådgiver Ole Johan Borge (permisjon til 01.09.10 da han sluttet)
- Seniorrådgiver Casper Linnestad (permisjon til 01.06.10 da han sluttet)
- Kontorsjef Ragnhild Klingenberg (permisjon fra 30.08.10)
- Seniorrådgiver Audrun Utskarpen (vikariat fra 17.08.09 til fast ansettelse 17.12.10)
- Informasjonssjef Norunn Torheim (engasjement i 60 % stilling fra 15.12.09 til fast ansettelse i 100 % stilling fra 15.12.10)
- Seniorrådgiver Olve Moldestad (vikariat fra 01.01.10 med overgang til fast stilling fra 1.10.10)
- Seniorrådgiver Tage Thorstensen (vikariat fra 01.05.10 med overgang til fast stilling fra 01.10.10)
- Kontorsjef Unni Taiet Selmer (vikariat fra 22.11.10)
- Roger Bjugn, spesialrådgiver ved Oslo universitetssykehus, hospiterte i sekretariatet i fire måneder høsten 2010.

Økonomi og administrasjon

Bioteknologinemnda har hatt et driftsbudsjett på 8 530 000 kroner i 2010. Samlede driftsutgifter var 8 668 701 kroner. Dette er 138 701 kroner mer enn budsjettet og 12 990 kroner mer enn disponibelt beløp.

Disponibelt beløp:

Tildelt beløp 2010	8 117 000
Overført fra 2009	306 000
Refusjoner	125 711
Kompensasjon lønnsoppgjør	107 000
Totalt	8 655 711

Driftsutgifter:

Periode	Per 31.5.10	Per 31.8.10	Per 31.12.10
Lønn og godtgjørelser	1 548 819	2 716 938	4 140 744
Arbeidsgiveravgift	219 483	385 683	570 300
Varer og tjenester	1342 215	2 303 603	3 957 657
Sum forbruk	3 110 517	5 406 223	8 668 701
Budsjett	3 142 592	5 128 894	8 530 000

Hovedprioriteringer for nemndas arbeid 2010

- Bioteknologinemnda skal drøfte etiske og samfunnsmessige spørsmål knyttet til gen- og bioteknologisk virksomhet.
- Bioteknologinemnda skal være en sentral informasjonskilde for fagmiljøer og allmennheten.
- Bioteknologinemnda skal være rådgivende organ for norske myndigheter i spørsmål vedrørende gen- og bioteknologi.

Målene og hovedprioriteringene framgår av tildelingsbrevet fra Helse- og omsorgsdepartementet samt av nemndas virksomhetsplan for 2010.

Måloppnåelse

Skape debatt og drøfte etiske og samfunnsmessige spørsmål knyttet til gen- og bioteknologisk virksomhet

Åpne møter

Bioteknologinemnda har avholdt totalt sju arrangementer:

- Åpent møte 27.-28. mai, Oslo:
Norske gener?
I samarbeid med genetikkmiljøer i Oslo og Trondheim og S. K. Thoresens legat
- Åpent møte 8. juni, Oslo:
Assistert befruktning – hva skal være tillatt i Norge?
- Fagseminar 20. september, Oslo:
Genmodifiserte planter og bærekraft
I samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning
- Debattmøte 22. november, Oslo:
Genmodifisert mat – nødvendig for å sikre verdens matforsyning?
- Nordisk konferanse 2.-3. desember, Oslo:
Fosterdiagnostikk – individ og samfunn
I samarbeid med Nordisk komité for bioetikk
- Science Debate 7. desember, Oslo:
Syntetisk biologi – skrekkblandet fryd
I samarbeid med Det nye realfagsbiblioteket i Vilhelm Bjerknæs' hus ved Universitetet i Oslo og Fritt Ord
- Minisymposium 10. desember, Trondheim:
I anledning utdelingen av Nobelprisen i medisin til Bob Edwards for IVF-forskning
I samarbeid med St. Olavs Hospital

Media og foredragsvirksomhet

Nemndsmedlemmer og sekretariat har optrådt en rekke ganger i aviser og på nettsider. Bioteknologinemnda har i løpet av 2010 blitt nevnt i 177 unike artikler på dags- og ukepressens nettsider og papirutgaver, og har skrevet fem kronikker.

Når det gjelder foredragsvirksomhet, har nemndsmedlemmer en utstrakt foredragsvirksomhet i kraft av at de er dyktige fagpersoner og samfunnsdebattanter innen sine felt. Det er vanskelig å skille ut den foredragsvirksomheten som er direkte knyttet til Bioteknologinemnda. Sekretariatet holdt 12 fagforedrag i 2010 og deltok i fire radioprogram og ett TV-program.

GENiALT kom ut fire ganger i 2010, fra nummer to med ny layout.

Informasjonskilde for fagmiljøer og allmennheten

Nettsiden bion.no

Vi har i løpet av 2010 hatt en gjennomgang av nettsiden i forbindelse med omlegging til ny publiseringsløsning. Dette arbeidet fortsetter.

Tidsskriftet GENiALT

Bioteknologinemndas tidsskrift GENiALT utkom med fire nummer i 2010 og har et opplag på 8400. GENiALT distribueres gratis til abonnenter i inn- og utland og hadde ved utgangen av året ca. 7500 abonnenter. GENiALT publiseres i tillegg på Bioteknologinemndas nettside.

Temaark

I 2010 ble det utgitt ett firesiders temaark om syntetisk biologi i samarbeid med GenØk – Senter for biosikkerhet og Teknologirådet.

Dette er foreløpig det siste i vår serie med temaark, og vi vil videre konsentrere oss om oppdatering av tidligere temaark og debatthefter.

Video fra møter

Bioteknologinemnda benytter nå i størst mulig grad video, slik at de som ikke hadde anledning til å delta på møtene, kan laste ned og dermed se og høre foredragene.

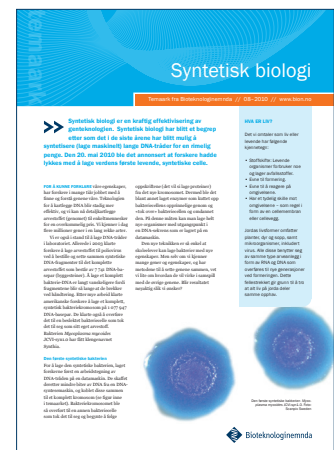
Informasjonsmateriell om preimplantasjonsdiagnostikk (PGD)

Det ble i 2009 utarbeidet en kort informasjonsbrosjyre for

allmennheten og et mer utfyllende hefte for helsepersonell og andre som har spesiell interesse av å sette seg mer inn i hva PGD er, hvordan det gjøres i praksis og de etiske utfordringene som teknikken reiser. Disse ble i 2010 distribuert til medisinsk-genetiske avdelinger og infertilitetsavdelinger og til alle landets legekontorer.

Utsending av publikasjoner

I 2010 mottok Bioteknologinemnda ca. 800 henvendelser for å få tilsendt våre publikasjoner. Mange av disse henvendelsene kommer fra skoleelever og lærere. Bioteknologinemnda er også nevnt som informasjonskilde i skolebøker.

Temaark om syntetisk biologi fra august 2010.

Rådgivende organ for forvaltningen

Bioteknologinemnda har i 2010 hatt ni nemndsmøter, hvorav ett gikk over to dager (studietur til Trondheim).

Vi har avgitt 20 uttalelser:

- 20.12.2010: Nordmenns arvestoff – fellesskapsressurs og personlig informasjon
- 16.11.2010: Nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur uavhengig – personverns- og datasikkerhetskompetanse for biobanker og helseregistre
- 16.11.2010: Genmodifisert soya med mer enumettet fett: Søknad EFSA/GMO/ NL/2010/78: Soya MON 87705 fra Monsanto til import, prosessering, mat og fôr under EU-forordning 1829/2003 (første innspillsrunde)
- 15.11.2010: Innspill til søknad EFSA/GMO/ DE/2010/82: Genmodifisert insekttolerant mais MIR 162 til import, prosessering, mat og fôr under EU-forordning 1829/2003
- 04.10.2010: Bioteknologinemnda anbefaler ikke godkjenning av søknad om markedsføring av potetlinje EH92-527-1 til fôr under EU-forordning 1829/2003
- 04.10.2010: Bioteknologinemnda anbefaler ikke godkjenning av potetlinje EH92-527-1 til dyrking og industrielle formål under EU-direktiv 2001/18
- 22.09.2010: Brev til Miljøverndepartementet: Retningslinjer for vurdering av genmodifiserte planter med gener som koder for antibiotikaresistens
- 19.09.2010: Høring: Forslag til forskrift om informasjonssikkerhet, tilgangsstyring og tilgang til helseopplysninger i behandlingsrettede helseregistre
- 07.09.2010: Høringssvar: Søknad EFSA/GMO/ BE/2010/79: Genmodifisert insekttolerant soya MON 87701 fra Monsanto til import, prosessering, mat og fôr under EU-forordning 1829/2003 (første innspillsrunde)
- 14.06.2010: Høringssvar: NOU 2009:21 Adopsjon – til barnets beste
- 03.06.2010: Anbefaling vedrørende regulering av DNA-vaksinerte dyr
- 12.05.2010: Høringssvar: Søknad EFSA/GMO/ UK/2009/76: Genmodifisert SDA-soya MON 87769 fra Monsanto til import, prosessering, mat og fôr under EU-forordning 1829/2003 (første innspillsrunde)
- 30.04.2010: Innspill til EFSAAs nye veiledningsdokument for vurdering av genmodifiserte planter er gjengitt i rapport fra EFSA oktober 2010
- 21.04.2010: Høringssvar: Søknad EFSA/GMO/ NL/2009/70: Genmodifisert mais MON 87460 fra Monsanto til import, prosessering, mat og fôr under EU-forordning 1829/2003 (første innspillsrunde)
- 26.03.2010: Høringssvar: Etterkontroll av personopplysningsloven
- 25.03.2010: Høringssvar: «Gode helseregistre bedre helse» (strategi for modernisering og samordning av sentrale helseregistre og medisinske kvalitetsregistre)
- 02.03.2010: Høringssvar: Søknad EFSA/GMO/ NL/2009/73: Genmodifisert sprøytemiddeltolerant og insekttolerant soyahybrid MON 87701 x MON 89788 fra Monsanto til import, prosessering, mat og fôr under EU-forordning 1829/2003 (første innspillsrunde)
- 29.01.2010: Høringssvar: Søknad EFSA/GMO/ NL/2009/72: Genmodifisert sprøytemiddeltolerant og insekttolerant maishybrid MON 89034 x NK603 fra Monsanto til dyrking under EU-forordning 1829/2003 (første innspillsrunde)
- 29.01.2010: Høringssvar: Søknad EFSA/GMO/ NL/2009/71: Genmodifisert sprøytemiddeltolerant og insekttolerant maishybrid MON 89034 x MON 88017 fra Monsanto til dyrking under EU-forordning 1829/2003 (første innspillsrunde)
- 26.01.2010: Bioteknologinemndas innspill til den kommende EØS-forhandlingen om tilpasning til forordning 1829/2003 om genmodifisert mat og fôr, brev til Helse- og omsorgsdepartementet

Tiltak mot definerte risikoer med hensyn til måloppnåelse

Nemnda skal arbeide i henhold til sitt mandat. For å oppnå dette er det viktig å være oppdatert og kunne formidle informasjon og debattinnlegg av god kvalitet. For å bli bedre formidlere har vi kurset sekretariatet og nemndsledelsen i muntlig formidling, og deltatt i «Klart språk i Staten»-programmet. I tillegg evaluerer vi møtene våre.

For å være oppdatert og kompetente har nemnda arbeidet med følgende:

- Vi har hatt besøk av tre statsråder for å få politiske signaler om hva som anses som viktig fra regjeringens side innenfor våre viktigste områder.
- Nemnda har hatt fem internseminarer med inviterte foredragsholdere og har vært på studietur til HUNT-biobanken og IVF-klinikken ved St. Olavs Hospital.
- De ansatte i sekretariatet deltar på relevante internasjonale og nasjonale konferanser.
- Sekretariatet har vært rundt og besøkt en rekke medisinsk-genetiske fagmiljøer og regionale etiske komiteer for å samle data om dagens praksis vedrørende bruk av genetiske undersøkelser, biobanker og helseopplysninger.
- Vi abonnerer på mediesøk og de mest sentrale fagtidsskriftene for å holde oss oppdatert, og utarbeider «informasjonspakker» ukentlig til nemndsmedlemmene slik at det skal være lettere å være oppdatert.

Bioteknologinemnda

Postboks 522 Sentrum
0105 Oslo

Telefon: 24 15 60 20

Faks: 24 15 60 29

e-post: bion@bion.no

www.bion.no

